

Uusi Suomi – New Finland Suomalaisasutusta Kanadan preerialla vuodesta 1888



Outi-Kristiina Kaskinen

Uusi Suomi eli New Finland on suomalaissiirtolaisten vuonna 1888 perustama alue Kanadassa Saskatchewanin kaakkoisosassa lähellä Manitoban rajaa. Alueelle muutti Suomesta 249 aikuista ja 100 alle 18-vuotiasta lasta vuosien 1888 ja 1933 välisenä aikana. Noin 16 km kertaa 16 km kokoisesta Uuden Suomen alueesta ei muodostunut hallinnollista yksikköä, eikä se esiinny millään nykyaikaisella kartalla. Näin ollen Uudella Suomella ei myöskään ole tarkkoja rajoja.

Alueen historiikissa kerrotaan, että uusisuomalaiset kuitenkin tietävät, missä menevät rajat Uuden Suomen ja ”muun maailman välillä” (Life in the New... 1982:1). Matkaajalle Uudesta Suomesta kertoo Trans Canada Highwayltä lähtevän tien viitta: *New Finland Road*. Kyseinen suora soratie ohittaa noin 15 kilometrin päässä päätiestä Uuden Suomen kirkon jatkuen edelleen

pohjoiseen Uuden Suomen hautausmaiden ohi. Uutta Suomea lähinnä sijaitsevat kaupungit ovat noin 25 kilometriä lounaaseen sijaitseva Whitewood ja saman matkan päässä idässä sijaitseva Rocanville.

Vuonna 1995 alueella asui 60 aikuista ja 17 alle 16-vuotiasta lasta. Lisäksi läheisiin kaupunkeihin on muuttanut Uudesta Suomesta etenkin iäkästä väkeä. Nämä 50 aikuista kaupunkilaista mieltävät itsensä yhä uusisuomalaisiksi ja käyvät alueen kirkossa jumalanpalveluksissa sekä osallistuvat muuhun yhteistoimintaan.

Artikkeli perustuu Uudessa Suomessa kesällä 1995 pro gradu varten suoritettuun tutkimukseen. Syvähaastattelut ja lomakekyselyt olivat tärkeää materiaalia työssä. Lisäksi käytettiin mm. valokuvia pohdittaessa esimerkiksi sitä, miten suomalainen perinne näkyy rakennuksissa, ja eri ikäisiä maanomistuskarttoja eli *plot bookeja* selvitettyä suomalaisasutuksen laajuutta. Tärkeä lähde oli myös uusisuomalaisten itsensä kokoama historiikki ”Life in the New Finland Woods” (1982), joka sisältää kaikkien alueella asuneiden pienimuotoiset elämäkerrat. Elämäkerta-aineisto mah-

dollisti esimerkiksi lähtöaluekartoitukset. Myös Pertti Virtarannan Uudesta Suomesta kirjoittamat artikkelit (1982; 1996) auttoivat osaltaan tutkimusta ja kenttätutkimuksen etukäteissuunnittelua. Tässä artikkelissa keskitytään tarkastelemaan Uuden Suomen muodostumista ja kehitystä alueen 110-vuotisen historian aikana. Lisäksi kerrotaan lyhyesti suomalaisen kulttuuriperinteen säilymisestä alueella.

Suomalaissiirtolaisuus Uuteen Suomeen

Uuden Suomen syntymisen taustalla vaikutti Kanadan hallituksen päätös preeria-alueen asuttamisesta ja homestead-ohjelman käynnistämisestä. Edullinen maa houkutteli paikalle ensimmäiset suomalaiset, joiden keskuudessa syntyi idea alueesta, jolla asuisi pääosin suomalaista väestöä. Onnistuessaan tällainen suomalaisuuden saareke helpottaisi suomalaisten sopeutumista uuteen ympäristöön ja toisi elämään tiettyä turvallisuuden tunnetta tutun kielen, tapojen ja ihmisten muodossa.

Uuteen Suomeen muutto oli suurimmillaan viime vuosisadan

FM, Outi-Kristiina Kaskinen, Helsingin yliopiston maantieteen laitos. Artikkelit perustuu kirjoittajan (nimellä Outi-Kristiina Hännikäinen) tekemään pro gradu -tutkielmaan. Kaskinen valmisteleekin saman aiheen pohjalta lisenssiaatin-tutkimustaan.

lopussa, ennen Kanadaan suuntautunutta suurta muuttoaaltoa. Uuden Suomen ensimmäinen asukas, kerimäkeläinen David (Taa-vetti) Kautonen, rekisteröi maapalstansa vuonna 1888. Häntä seurasivat vuonna 1890 J. K. Lauttamus Kaubavalta vaimonsa Sanna Liisan ja neljän lapsensa kanssa. Kirjeet kotimaahan ja Kanadan sekä Yhdysvaltojen suomalaisille levittivät tietoa alueen mahdollisuuksista ja Uusi Suomi alkoi laajentua. Kaikkiaan alueelle muutti vuosien 1888 ja 1933 välisenä aikana Suomesta 249 aikuista ja 100 alle 18-vuotiasta lasta. Vuoden 1915 jälkeen muuttajia oli vain muutama vuodessa, kun esimerkiksi huippuvuonna 1895 uusia aikuisia asukkaita muutti 25. Parhaimmillaan alueella asui noin 650 suomalaista ja heidän jälkeläistään.

Lasten suuri määrä kertoo, että alue houkutteli etenkin perheitä. Lähes ilmainen maa mahdollisti itsenäisen toimeentulon ja perheiden yhdessä pysymisen. Erikokoisia perheitä muutti alueelle 83, kun yksittäisiä muuttajia oli 76, joista 22 naisia (Life in the New... 1982). Valtaosa muuttajista oli lähtöisin Etelä-Pohjanmaalta, mutta vain alle neljännes muutti Uuteen Suomeen suoraan Suomesta. Tavallisia välietappeja olivat muut Pohjois-Amerikan suomalaisalueet etenkin Michiganissa ja Ontariossa.

Liikkuessaan muualla, esimerkiksi metsätöissä, uusisuomalaiset levittivät sanaa preerian suomalaisyhteisöstä. Näin tieto levisi myös henkilökohtaisten kontaktien kautta. Vuonna 1904 Uudessa Suomessa syntynyt Susanna Sippola kertoo (1995) vanhempinsa John ja Liisa Katajamäen

muuttopäätöksestä vuonna 1903: *"Famili lisääntyi ja isä väsyi siellä mainissa, Ishpeming rautamainissa... ja se isä ei tykänny siellä olla ku oli niin pieni palkka ja... ja se niin sitte teki lupauksen, että hän lähtöö niin kauas, ettei maininki enää kuulu. Ja siellä oli siten joku semmonen siellä Ishpemingissä... tuli sinne joku, joku mies ja se rupes esittämään, että tulloo Kanataan, että sieltä saa niin paljon maata niin ku 165 eekkeriä ja se sitte niin... se sitte niin lähti kattomaan. Sehän oli-kin se... (agentti) mikä se ensimmäinen asukas olikaan? (Kautonen) Se oli siellä sellaisena agenttina tulluki. Ja se (isä) tuli kai tänne kattomaan ja se löytyi sitten yhden paikan ku sieltä isäntä muutti... ne muutti Mississipiin Amerikan puolelle takas. Ja se osti siltä sitte niin sen maan ja siin oli tupa ja siin oli joku elukka, mutta hevoset se vissiin osti... kaksi hevosta."*

Kaikki eivät tietenkään jääneet Uuteen Suomeen, vaan lähtivät etsimään mahdollisesti parempia oloja muualta. Yli 18-vuotiaana Suomesta muuttaneista 67 muutti pois Uudesta Suomesta (luvussa eivät ole mukana lähikaupunkeihin muuttaneet). Takaisin Suomeen näistä palasi 16. Suosittuja muuttokohteita uusisuomalaisten ja heidän jälkeläistensä keskuudessa ovat olleet muut suomalaisalueet, kuten Thunder Bay, Sudbury, Vancouver ja Sointula. (Life in the New... 1982: 103–303).

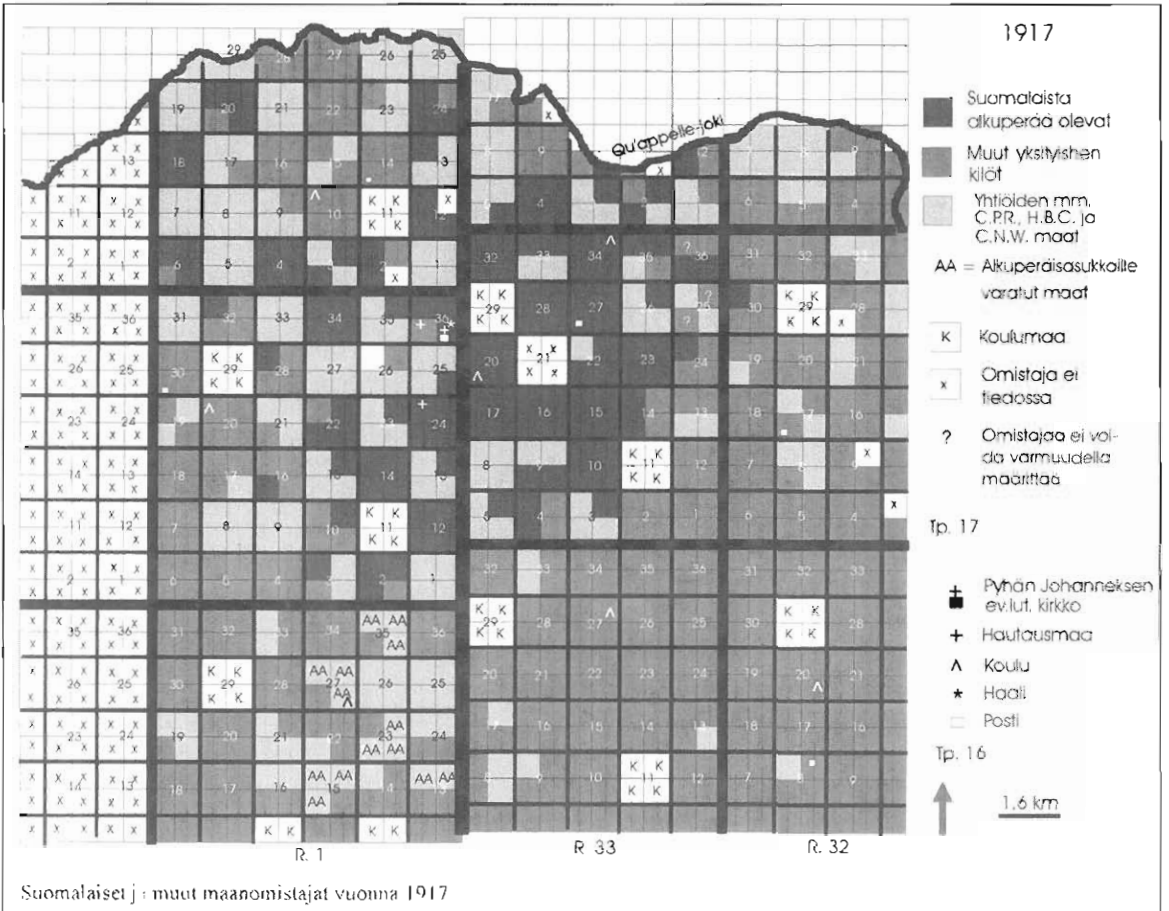
Uuden Suomen uudisasutus perustui vuonna 1872 aloitettuun *township and range* -järjestelmään, jonka mukaan maat jaettiin asutusta varten ensin kooltaan 6 kertaa 6 mailia oleviin ruutuihin eli town-



Uudesta Suomesta kertova tienviitta Trans Canada Highwayn varrella. – Outi-Kristiina Kaskinen.

shipeihin. Nämä alueet jaettiin edelleen 36:een yhtä suureen noin 260 hehtaarin kokoiseen ruutuun. Koska asutuksen alkuaikoina tätä pidettiin liian suurena tilakokona, jaettiin nämä neliöt vielä neljään yhtä suureen osaan eli *vartiin* (vrt. maanomistuskartat). Näin tilakooksi muodostui noin 64 hehtaaria (Friesen 1987: 182–183).

Suomalaiset uudisasukkaat hankkivat aluksi omistukseensa "vartin". Alueen kasvillisuus on luontaisesti tiheää, mikä hankaloitti uudisraivausta, mutta puusta saatiin rakennusainetta ja poltto- puuta sekä omiin tarpeisiin että myyntiin. Vuosien kuluessa ja koneellistumisen lisääntyessä tilakoot alkoivat kasvaa. Vuonna 1995 keskimääräinen tilakoko Uudessa Suomessa oli noin 215 hehtaaria Saskatchewanin keskimääräisen tilakoon ollessa 442 hehtaaria. Koko suomalaisasutuksen ajan maataloustuotanto on säilynyt alueen tärkeimpänä elinkeinona noudatellen preerijamaakunnille tyyppillistä linjaa. Vehnä on perinteisesti ollut tärkein viljakasvi, mutta viime vuosikymmeninä öljykasvien merkitys on lisääntynyt. Muita tärkeitä maataloustuotteita ovat kaura, ohra, pellava ja heinä. Lisäksi suomalaisalueella on muutamia suuria karjatiloja.



Uuden Suomen asutuksen laajuus vuonna 1917. Kartta perustuu vuoden 1917 maanomistuskarttaan eli *plot bookiin*, jonka tietoja on täsmennetty Uuden Suomen historiikin avulla.

Uuden Suomen kehityksen kokonaiskuva

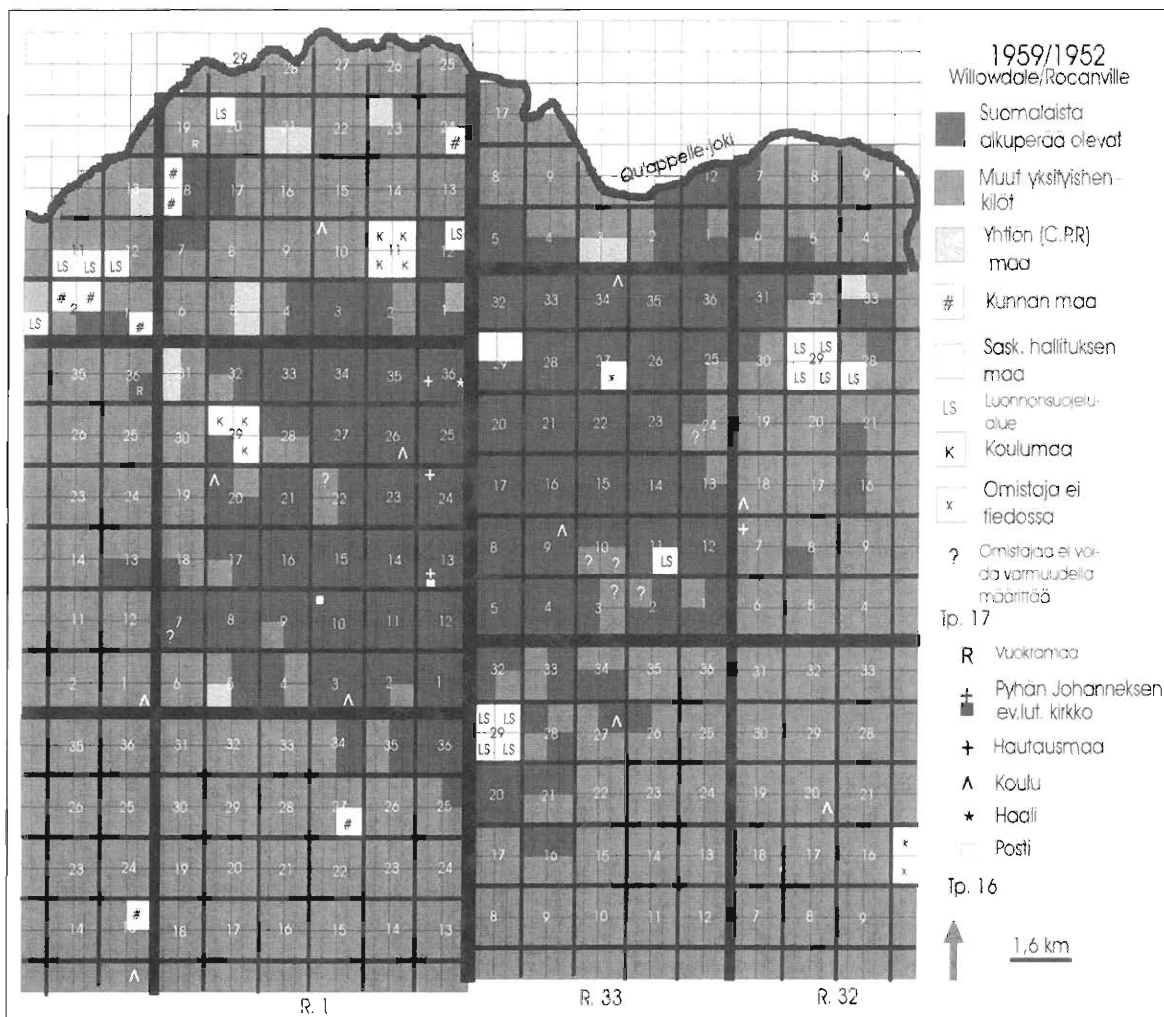
Alueiden roolien muuttuminen ja uusiutuminen ovat osa historiallista prosessia, jonka alaisina kaikki aluejärjestelmät ovat. Anssi Paasin (Paasi 1986, sit. Rannikko 1996; Paasi 1991 a: 234) kehittämässä alueiden institutionalisointiteoriassa on kysymys prosessista, jonka tuloksena alueista muodostuu aluejärjestelmän osia. Teoriassaan Paasi erottaa neljä vaihetta, jotka voivat olla samanaikaisia tai niiden järjestys voi vaihdella: 1) Ter-

ritoriaalinen rajautuminen, jolloin alue (esimerkiksi kylä) rajautuu omaksi, muista alueista erottuvaksi yksiköksi. 2) Symbolinen hahmottuminen, jossa kehittyvät alueita luonnehtivat merkit ja symbolit. 3) Instituutioiden muodostuminen, jolloin syntyvät alueeseen kytkeytyvät yhteiskunnalliset instituutiot ja organisaatiot. 4) Alueen roolin vakiintuminen, jolloin alueelle on muodostunut selkeä identiteetti muiden alueiden joukossa.

Yhteiskunnallisesta kehityksestä voi olla seurauksena, että alue katoaa. Tällöin puhutaan

deinstitutionalisoitumisesta, joka tarkoittaa vanhojen rakenteiden korvautumista uusilla, uuteen aluejärjestelmään liittyvillä käytännöillä. Korvauminen ei välttämättä ole täydellistä, vaan osa alueen vanhoista symboleista ja instituutioista voi jäädä elämään myös uudessa tilanteessa eräänlaisina muistomerkkeinä alueen aiemmasta identiteetistä. (Riikonen 1995: 29, 90–91).

Uuden Suomen *territoriaalinen eli alueellinen hahmottuminen* oli pitkälinen prosessi, joka alkoi ensimmäisten siirtolaisten



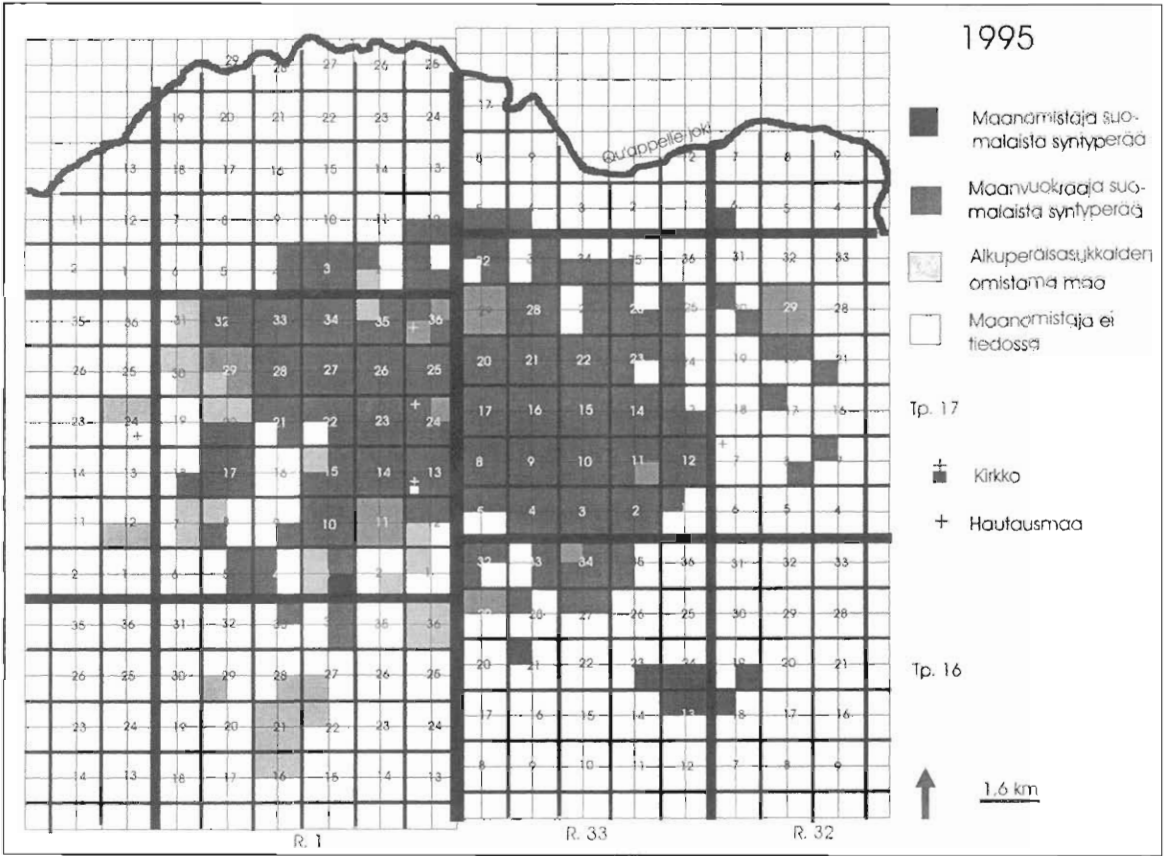
Maanomistusolosuhteet Uudessa Suomessa 1950-luvulla, jolloin suomalaisasutuksen rajat vakiintuivat. Uuden Suomen läntinen osa kuuluu hallinnollisesti Willowdalen kuntaan ja itäinen osa Rocanvillen kuntaan. Willowdalen maanomistustiedot ovat vuodelta 1959 ja Rocanvillen vuodelta 1952. Tietoja on tarkennettu historiikin avulla. Uuteen Suomeen kuuluvat pääosin ns. toisen meridiaanin itä- ja länsipuolella sijaitsevat 17. townshipit sekä 18. townshipeistä eteläisimmät osat ja ensimmäisen meridiaanin länsipuolella sijaitsevasta 16. townshipeistä koillis- ja itäpuolisesta vastaavasti luoteiskulmaus.

saavuttua alueelle vuonna 1888. Alueen rajojen voidaan sanoa vakiintuneen 1950-luvulla, mutta niistä ei koskaan tullut luonteeltaan fyysisiä tai virallisia, vaan ne esiintyivät vain asukkaiden mielisissä. Uuden Suomen rajojen muodostuminen oli yhteydessä alueelle suuntautuneeseen muutto-

liikkeeseen, toisen siirtolaissukupolven mahdolliseen jäämiseen alueelle ja taloudellisiin mahdollisuuksiin hankkia lisää maata omistukseen. Näin alueen rajat muodostuivat etnisen alkuperän, suomalaisuuden, mukaan. Kuitenkaan yksinomaan suomalaisuus ei ole toiminut liittäjänä Uu-

teen Suomeen. Jos suomalaisessa omistuksessa sijaitseva alue sijaitsee kaukana yhtenäisestä suomalaisalueesta, se ei kuulu Uuteen Suomeen.

Uuden Suomen asutuksessa voidaan erottaa kolme vaihtetta: 1) *Kokoontuminen* eli suomalais-ten asettuminen alueelle vuosina



Uuden Suomen suomalaiset maanomistajat ja alkuperäisasukkaiden vuonna 1995 omistamat maat. Kartta perustuu haastatteluissa kerättyihin tietoihin suomalaisten omistamista maista, koska koko tutkimusalueen kattavia maanomistuskarttoja ei ollut ilmestynyt 1990-luvun alkupuoliskolla. Suurimmat muutokset suomalaisasutuksessa ovat tapahtuneet koillisessa, lounaassa sekä etelässä.

1888–1933. 2) *Vakiintuminen* 1930–1950-luvuilla, jolloin perusasutus oli muodostunut, eikä uusia siirtolaisia enää muuttanut alueelle. 3) *Hajaantuminen*, jolloin väestömäärä alkoi nopeasti laskea. Tämä vaihe alkoi 1960-luvun alussa.

Uuden Suomen territoriaalinen kehitys voidaan nähdä väestömäärän tavoin kolmivaiheisena prosessina: 1) *Alueen kasvu* 1888– n. 1950. Tänä aikana suomalaiset hankkivat omistukseensa uusia maa-aloja ja kasvattivat Uuden Suomen pinta-alaa. 2) *Alu-*

eellinen vakiintuminen n. 1950– n. 1985. Suomalaista alkuperää olevien asuttama alue säilyi vakiintuneena, vaikka väestömäärä alkoi jo vähentyä. Väestömäärän vähentymisen seurauksena monet Uuden Suomen tiloista ja taloista autoitoivat. Koneellistumisesta oli kuitenkin seurauksena tilakokojen kasvu, minkä ansiosta alueella viljelyä jatkaneet hankkivat viljelyn lopettaneiden maat haltuunsa. 3) *Alueen supistuminen* noin vuodesta 1985 alkaen. 1980-luvulla suomalaisomistuksia siirtyi muille maanomistajille eten-

kin Uuden Suomen koillisosista. 1990-luvulla suomalaisasutuksen keskelle on tullut joitakin maanomistajia muista etnisistä ryhmistä. Heidän vaimonsa ovat kuitenkin alkuperältään suomalaisia. Lisäksi alkuperäisasukkaat ovat ostaneet maita suomalaisilta. Tulevaisuudessa suomalaista alkuperää olevien omistukset todennäköisesti tulevat vähenemään ja tietoisuus vanhoista etnisistä aluerajoista unohtuu. Alueen etniset rajat säilyvät sitä pidempään, mitä kauemmin maataloilte löytyy jatkajia omasta perheestä,



Uusisuomalaiset Robert Salo, Fred Polvi, Einari Siiro, Clifford Peräsalo, Marca Polvi ja Ray Knuttila juhannuksen vietossa. – *Outi-Kristiina Kasanen.*

tai ainakin suomalaisten keskuudesta. Uudessa Suomessa oli vuonna 1995 vielä kahdeksan ”varttia”, jotka olivat edelleen saman suvun omistuksessa kuin vuonna 1900.

Uudessa Suomessa ei koskaan tapahtunut hallinnollisten *instituutioiden* muodostumista ja sitä kautta hallinnollisen aseman vakiintumista. Muita instituutioita alueelle sitä vastoin muodostui erittäin nopeasti. Jo vuonna 1896 perustettiin Uuden Suomen koulu. Seurakunta oli perustettu muutamaa vuotta aiemmin. Alueen kannalta tärkeitä olivat myös herränseurakunnat, erilaiset yhdistykset, postit ja kaupat. Instituutioiden toiminta jatkui melko laajana 1960-luvulle, jonka jälkeen institutionaaliset rakenteet alkoivat korvautua uusilla.

Uuden Suomen *symbolinen* hahmottuminen alkoi välittömästi ensimmäisten suomalaisten muutettua alueelle. Aluetta ryh-

dyttiin kutsumaan Uudeksi Suomeksi eli New Finlandiksi. Nimi auttoi houkuttelemaan alueelle uusia suomalaissiirtolaisia. Se ei koskaan kuitenkaan vakiintunut virallisilla kartoilla esiintyväksi, vaikka sen merkitys on edelleen suuri. Nimen ohella Pyhän Johanneksen kirkkorakennus vakiintui yhteisen symboliksi. Se kuvaa luterilaisen uskonnon tärkeää asemaa suomalaisten keskuudessa. Myös yhteisön kahta hautausmaata voidaan pitää symbolisesti tärkeinä. Paitsi että niiden nimissä esiintyy alueen nimi, ne on pyritty pitämään ainoastaan suomalaista alkuperää olevien asukkaiden viimeisinä leposijoina.

Alueen roolin vakiintuminen kuvastaa kullekin ajalle ominaista alueen roolia. Se puolestaan voidaan ymmärtää alueen identiteettinä (Paasi 1991 b: 243–347, sit. Riikonen 1995: 91). Uuden Suomen rooli vakiintui jo ennen sen rajojen vakiintumista. Siitä

tuli tietoisien toiminnan tuloksena suomalainen alue, jossa suomen kielen asema oli erittäin vahva. Suomen kieli ja Suomesta tuotu kulttuuriperinne olivat asiat, joilla Uusi Suomi erottui muista alueista. Alueen selkeä identiteetti vahvisti myös asukkaiden henkilökohtaista identiteettiä suomalaisina.

Vanhon etnisten rajojen pysyvyydestä nykyään kertoo myös se, että Uudesta Suomesta kaakoon sijaitsevaa Barish Laken aluetta pidetään edelleen juutalaisalueena, vaikka alueella ei enää asu juutalaisia. Edes suomalaista alkuperää olevan Roy Sippolan maaomistukset kyseisellä alueella eivät ole muuttaneet suomalaisten mielikuvaa juutalaisalueesta.

Niin väestön väheneminen ja siihen liittyvä palveluiden lopettaminen kuin suomen kielen vähittäinen katoaminen aiheutuivat yhteiskunnallisista muutoksista. Maatalouden koneellistuminen ja väestön liikkuvuuden lisääntyminen johtivat maaseutuväestön vähenemiseen. Maalta muutto kiihtyi 1960-luvulla Uudesta Suomesta samoin kuin monilta muiltakin alueilta. Käyttäjäkunnan supistuessa maaseudun palvelutkin alkoivat vähentyä. Uuden Suomen *deinstitutionalisoitumisprosessi* kosketti ensimmäisenä juuri alueella toimineita instituutioita. Uudet instituutiot sijaitsevat kuntakeskuksissa, Whitewoodissa ja Rocanvillessä. Palveluiden siirtyessä näihin kaupunkeihin Uusi Suomi jakaantui toiminnallisesti kahteen alueeseen kuntarajojen mukaan. Hallinnollisesta kahtiajakautumisesta huolimatta Uusi Suomi on pystynyt toistaiseksi

säilyttämään territoriaalisen muotonsa eli vakiinnuttamaan 1950-luvun etnisyyteen perustuvat rajansa asukkaiden mielisissä, joten nykyään rajat ovat enemmän sidoksissa perinteiseen suomalais-alueeseen kuin etniseen yhteisöön.

Vanhoista instituutioista nykyaikaan on selvinnyt Pyhän Johanneksen seurakunta, joka edelleen yhdistää paikalliset asukkaat. Seurakunnan toiminta myös kokoaa yhteen Uudesta Suomesta lähikaupunkeihin muuttaneet. Näyttää siltä, että seurakunnan toiminta vahvistui väkimäärän vähetessä. Siitä tuli yhteisöä koossapitävä voima. Yhteisön merkityksen tärkeys näkyy lisäksi siinä, että kaupungeissakin etsiydytään asumaan lähelle muita suomalaisia. Esimerkiksi Rocanvillessä saman kadun varrella asuvat vieretysten Alli ja Art Knuttilla, Harold Polvi sekä Robert Salo.

Suomalaisperinteet kokoavat yhä

Uuden Suomen identiteetin perustana on ollut suomalaisuus, joka on ilmennyt tavoissa, uskonnossa ja suomen kielenä. Uudessa Suomessa on vierailut ainakin kolme kielen tutkijaryhmää. He kaikki tulivat tulokseen, että suomen kieli on alueella säilynyt suhteellisen puhtaana. (Life in the New... 1982: 1). Esimerkiksi Susanna Sippola (1995) kertoo: *"En minä oikein enklantia osaakkaan. Enklannin kielinen koulu... Eihän me koulus ollu ku kesäaikana ku... ku piti kävellen kulkia kouluhun ja eihän sinne talvella menty. Se oli vaan kesällä, alkas niin... oli*

vissiin huhtikuus ja se sitte syksylä loppu koko varahin." Kielen vaikutus identiteetin ylläpitäjänä on kuitenkin heikentynyt jatkuvasti. Suomen kielen käyttö alkoi vähentyä 1940- ja 1950-lukujen taitteessa, jolloin sen käyttö esimerkiksi jumalanpalveluksissa ja pyhäkoulussa loppui. Kolmas sukupolvi oppi vielä suomen kielen, mutta lisääntyneet avioliitot "kielisten" kanssa vähensivät oman kielen käyttöä.

Toisen sukupolven osalta yli puolet avioliitoista solmittiin yhteisön sisällä, mutta kolmannen sukupolven osalta tällaiset avioliitot muodostivat enää pienen ryhmän. Kuitenkin kolmas sukupolvin solmi yli 20 avioliittoa suomalaisyhteisön sisällä. Neljännelle sukupolvelle suomen kielen taito ei enää siirtynyt ja etnisyyden merkitys avioliiton osalta katosi. Alueella nyt asuvat 50–60-vuotiaat ovat viimeisiä, jotka pitävät yllä suomen kieltä. Todennäköistä on, että 20 vuodessa suomen kieli katoaa alueelta kokonaan, koska sen käyttömahdollisuudet vähenevät sitä puhuvien määrän jatkuvasti pienentyessä.

Vuonna 1995 Uudessa Suomessa oli 60 asukasta, joista suomea puhui 35. Lisäksi lähialueen kaupungeissa asui 33 suomenkielistä entistä uusisuomalaista (Denet. Haastattelu 1995). Suomen kielen arvostuksesta alueella kertoo vielä nykyäänkin suomenkielinen raamattupiiri, jumalanpalveluksissa veisattavat suomenkieliset virret, usein laulettu suomalaiset rallit, ahkerasti luetut suomenkieliset lehdet ja kirjat sekä 1990-luvun alussa järjestetyt ns. suomitunnit, jolloin kerran

viikossa kokoonnuttiin yhdessä opiskelemaan suomea (Maki. Haastattelu 1995). Ainakin kahdeksan alueen perheistä käyttää edelleen suomea kotikielensä.

Suomalaiset perinteet katosivat ensin rakennustavoista, koska tarkoituksenmukaisuus ja ajankäyttö ratkaisivat rakennustavan valinnan. Perinteisistä suomalaisista rakennuksista säilyi sauna. Suomalaisvaikutteet ovat säilyneet myös mm. musiikissa, eräissä ruoissa, juhannuksen ja joulun vietossa sekä talkoissa. On luonnollista, etteivät kulttuurin osat ole säilyneet muuttumattomina sataa vuotta. Nykyisten asukkaiden on vaikea välillä erottaa, onko jokin asia alunperin suomalainen vai jostakin muualta peräisin.

Alueen sijainti kaukana kaupungeista eristi suomalaiset omaksi yhteisökseen. Noin 25 kilometrin matka härän tai hevosen vetämillä vaunuilla oli pitkä ja hankala. Alue ei ainoastaan ollut eristyksissä lähimmistä kaupungeista, vaan osan vuodesta kulminen Uudessa Suomessa oli hankalaa. Maantieteellisen sijainnin lisäksi suomen kieli toimi eristävänä tekijänä ja auttoi suomalaisen kulttuuriperinteen säilymistä. Yhteisön sisällä solmitut avioliitot edesauttoivat suomalaisuuden säilymistä. Uusisuomalaiset itse pitävät eräänä kulttuurin säilymistä edistävänä tekijänä suomalaisten nykyaikaan jatkunutta solidaarisuutta omiaan kohtaan. He ovat luottaneet toisiinsa enemmän kuin ulkopuolisiin, vaikka yhteisöä ovatkin koetelleet sisäiset ristiriidat mm. eri herränaisseurakuntien välillä.

Sisukkaasti suomalaisuutta

Uusi Suomi ei ole enää toiminnallinen paikallisyhteisö, mutta se on asukkaiden mielissä säilynyt identiteetiltään kokonaisuutena, jolla on rajat ja nimi. Etnisyyteen pohjautuvat rajat vakiintuivat 1950-luvun alussa. Asukkaiden mielissä rajat eivät ole muuttuneet, vaikka alueen reunoilla suomalaisomistukset ovat vähentyneet. Suomalaisasutuksen vähentyessä etnisyyteen perustuvat rajat todennäköisesti unohtuvat. Silti alueen rajojen merkityksen kadottua symbolinen yhteisyys tulee säilymään, koska asukkaat kokevat monet alueen roolin kannalta tärkeät symbolit hyvin tärkeinä. Tällaisia ovat kirkko, hautausmaat, alueen nimi, Suomen lippu ja Uuden Suomen puku, joka suunniteltiin alueen 100-vuotisjuhliin käyttämällä mallina muinaissuomalaisia naistenpukuja. Puvun värit kuvaavat Suomea ja Kanadaa. New Finland -nimen säilyminen on turvattu mm. nimeämällä kirkolle johtava tie New Fin-

land -tieksi. Uuden Suomen historiallinen- ja perinneyhdistys tähtää toiminnallaan Uuden Suomen perinteiden dokumentointiin esimerkiksi historiikkeissa.

Uuden Suomen 100-vuotisjuhliin vuonna 1988 Darlene Salo-Harrisonin kirjoittama laulu kertoo vuosikymmenien aikana aluetta kohdanneista muutoksista ja etnisen alkuperän sekä uskonnon tärkeystä nykyisillekin asukkaille:

*A hundred years have gone
One hundred years so full
Of history and song
Our heritage so proud
Our heritage so strong
It's life in the New Finlands woods.
Before the turn of the Century
It was to the North West Territory
The settlers came from Finland
a far
More than just a few.
In search of the homestead
"Free land" the cry
In search of peace and happiness
To a place so wooded
A place like home*

*The sticks, the stones, and the sky.
Sisu and stamina
Courage and strenght
Cleared the homesteads and
Planted the fields
Raised their families
Watched with pride
As New Finland grew.
Through the roaring of the 20's
Dirty 30's too
The war of the world
Took boys to battle new
40's brought prosperity
And Peace throughout the world
And still New Finland grew.
In search of community
Here is the place
Where we found peace and
happiness
A place so wooded
A place called home
The sticks, the stones, and the sky.
The 50's and 60's
Brought changes too.
On into the 70's
Would we make it through?
Here we're one hundred
And still going strong
God will bless New Finland.*

Kirjallisuus

- Friesen, Gerald** 1987: *The Canadian prairies. A History*. 534 s. University of Toronto Press, Toronto.
- Life in the New Finland Woods** 1982: Mattson Schelstraete, Nancy (toim.). 308 s. The New Finland Historical and Heritage Society, Rocanville, Sask. Canada.
- Paasi, Anssi** 1986: The institutionalization of regions: a theoretical framework for understanding the emergence of regions and the constitution of regional identity. *Fennia* 164.
- Paasi, Anssi** 1991 a: Ympäristötutkimuksen kielestä ja sen metodologisista implikaatioista: teoriaa ja empiirisiä esimerkkejä. *Terra* 103: 3, 226–241.

- Paasi, Anssi** 1991 b: Deconstructing regions: notes on the scale of spatial life. *Environment and Planning A* 23, 239–256.
- Rannikko, Pertti** 1996: Onko Sivakkaa enää olemassa? Tutkimus yhteisöllisyyden muutoksesta. **Teoksessa:** *Kyläläiset, kansalaiset. Tulintoja Sivakasta ja Rasimäestä, 21–51. Joensuun yliopiston Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja No. 114. Joensuun yliopisto.*
- Riikonen, Heikki** 1995. Sukupolvet ja alueellinen muutos. *Terra* 107:2, 88–100.
- Virtaranta, Pertti** 1982. Uusi Suomi – New Finland. **Teoksessa:** Laaksonen, Pekka & Pertti Virtaranta

- (toim.): *Ulkosuomalaisia*. 57–82. Kalevalaseuran vuosikirja 62.
- Virtaranta, Pertti** 1996. Uusi Suomi – kylä preerian laidalla. **Teoksessa:** Yli-Paavola, Jaakko (toim.): *Hauska tutustua. Amerikansuomalaisia tapaamassa*, 72–107. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Haastattelut

- Denet, Elvie, maanviljelijä. New Finland, Willowdale, Sask. 10.6.1995.
- Maki, Albert, maanviljelijä. New Finland, Willowdale, Sask. 24.6.1995.
- Sippola, Susanna, eläkeläinen. Esterhazy, Sask. 10.6.1995.